
Публикуван на: 16-04-2007

Източник: [Портал Европа](#)

На 14 и 15 април в НДК се проведе национален дебат "Политики към ромите в България", организиран от Центъра за либерални стратегии, "Алфа рисърч", Институт "Отворено общество" и БНТ.

Основните теми в дебата бяха: "Какво да правим с ромските гета?"; "Наказателна политика" и "Как да се реши проблемът с образованието на ромите?". В последната част "Отговорът на политиците" депутати и представители на местната власт отговориха на въпросите на участниците по всички теми от дебата.

Националният дебат създава уникална възможност за пряка дискусия между експерти, политици и общество. Той показва как хората реално могат да получат подробна и аргументирана информация по важни проблеми и как с дискусии могат да участват във взимането на ключови за обществото ни решения.

Дебатът започна с интервюирането на национална представителна извадка от 300 души.

Въпросникът, по който се прави изследването, е оформен на базата на информационен материал, в който са представени ключови теми и аргументите за и против. Той се изготвя с помощта на широк кръг експерти с различни позиции по основните теми.

В края на първоначалното интервю, анкетираните бяха поканени да се съберат за участие в дискусии.

В събота и неделя около 300 души взеха участие в един своеобразен социален експеримент, който да регистрира промяната в мнението на участниците преди и след като те подробно се запознаят с ромския проблем, съобщи Mediapool.

Малко преди края на форума представителите на БСП, ДПС, ГЕРБ, ДСБ, СДС и ВМРО отговаряха на въпросите на участниците в опит да дефинират своята политическа позиция по тази тема. Дебатът бе закрит с изявления на премиера Сергей Станишев и еврокомисаря Меглена Кунева.

Шестте политически сили се обединиха около становището, че ранното стъпване в училище до голяма степен ще успее да интегрира ромската общност и ще я направи активен участник в социалните процеси.

Отправените към представителите на политическите партии въпроси гравитираха около разпространени в публичното пространство теми като купуването на ромските гласове по време на избори и ромските гета. Политиците бяха питани и за проблема с ниското образование, както и за липсата на координация между държавния и общинските административни апарати при справянето с проблемите в гетата и включването на ромите в политиката.

Представителят на ДПС Лютви Местан издигна лозунга "всяко ромско дете на детска градина". По думите му държавата и общините трябва да гарантират на ромските деца ранен достъп до системата на образованието, което после би улеснило тяхната адаптация и в училище.

Според него правителството трябва да предприеме целенасочени политики за интеграция на тази общност, защото "впоследствие решаването на проблема ще излезе много по-скъпо". Той поиска осигуряването на безплатни учебници за ромските деца "поне до 8 клас".

Зам.-председателят на СДС Иван Сотиров се обяви за създаването на Национална стратегия за интегрирането на ромските общности. Той заяви още, че това е единственият документ, който може да фокусира усилията за справянето с този проблем.

От ВМРО поискаха да има "принудителни механизми, които да накарат циганите да тръгнат на училище". Представителят на формацията Ангел Джамбазки заяви, че раздаването на социални помощи трябва да се обвърже със задължителното посещение на ромските деца на училище. Той поиска и отнемане на родителски права, ако се установи, че деца от ромски семейства не посещават учебните заведения.

Екатерина Михайлова (ДСБ) също заяви, че неспазването на закона за задължителното посещаване на училище до 16 годишна възраст трябва да бъде обвързано със санкции. Тя поиска и създаване на образователни програми и за самите родители. Лютви Местан се обяви срещу налагането на санкции, защото според него това би имало обратен ефект.

Мирослав Попов от Висшия съвет на БСП също подкрепи воденето на целенасочени политики по интегрирането на ромите и повишаването на тяхното образование. Той не пропусна да отбележи, че социалистите се опитват да прокарат такива политики.

Премиерът Сергей Станишев влезе в този тон и също прогласи образоването на ромските общности като основно решение на проблема. Той призна обаче, че на този етап липсва достатъчно добра координация между отделните ведомства в държавния апарат и общините по този въпрос.

Премиерът Сергей Станишев заяви, че националният дебат "Политики към ромите в България" се е превърнал в миниреферендум по един от възловите въпроси на обществото, съобщи БГНЕС.

Според Станишев подобен метод трябва да се реализира и в дискусии по проблеми, които засягат цялото общество като образование, здравеопазване, административно обслужване. Процесът е двустранен и трябва да се чуе гласът на гражданите, но активният глас, както и на политиките в един наистина пряк диалог. По този начин да се изберат приоритетите както наш приоритет беше присъединяването към ЕС, но сега приоритетът ни е интегриране в ЕС, обясни Станишев. Той счита, че най-важният проблем при ромите е образованието, защото по демографски данни до 10-15 години те ще бъдат 1 милион и трябва да се интегрират реално в икономиката на страната.

Въпреки, че постигнаха консенсус около важността на образованието, представителите на политическите партии се разделиха на два лагера по проблема с купуването на ромските гласове. От СДС, ДСБ, ВМРО и ГЕРБ заявиха, че купуване на гласове има и това се е превърнало в нормална практика в ромските гета.

Екатерина Михайлов обяви, че това е "удар в сърцето на демокрацията" и заяви, че работата на прокуратурата и МВР е да пресекат този феномен. От СДС обвързаха проблема с бедността на ромите, които лесно продават гласа си заради мизерията.

Лютви Местан обяви ромския глас за "най-трудния, защото е най-рационалният". Той обаче призна, че най-вероятно са правени опити да се купуват гласовете на ромските общности и "тук-там те са се оказвали успешни".

Мирослав Попов (БСП) заяви, че купуването на гласове е характерно за слаборазвитите

капиталистически общества и подобни методи са особено разпространени в Латинска Америка. Той се обяви за пресичането на тази тенденция в България, но не даде ясен отговор как може да се случи.

Еврокомисарят по защитата на потребителите Меглена Кунева заяви, че основният проблем в българското общество е липсата на доверие между ромите и българите. Според нея няма начин да бъде решен въпросът с образованието на ромите, ако няма желание от самите роми да пращат децата си на училище. "По същия начин аз бих се ангажирала да говоря с компаниите, които доставят ток и парно в ромските квартали, за възможно разсрочено плащане, но аз трябва да имам аргументи за това.

Аз обаче трябва да съм сигурна, че след това хората, които се ползват от тази публична услуга, ще свършат своята работа. Защото не може един да плаща, да е коректен и към неговия електромер да се включват още 90 човека", каза Кунева, цитирана от Mediapool.

Интеграцията на ромите трябва да започне още от предучилищна възраст, заяви за "Дарик" председателят на Народното събрание Георги Пирински. Той подчерта, че ромските деца от самото начало попадат в една среда, която ги капсулира и изважда от обществото.

Проблемът с интеграцията на ромите не се корени в липсата на пари. "Трябва да се обмисли възможността как парите да бъдат най-добре усвоени, а не да изтекат някъде другаде", посочи председателят на парламента.

Пирински бе категоричен още, че е нужна стройна организация и друг начин на използване на парите за ромите така, че ефектът от тях да расте.

Досега са проведени над двадесет и два национални и регионални дебата в САЩ, Великобритания, Австралия, Дания, Италия, Ирландия, Гърция и Китай. През 2002 г. Център за либерални стратегии организира първия в Източна Европа Национален дебат по темите на престъпността